

ÄLVSBYNS
KOMMUN

Avfallsplan Älvsbyns kommun 2017-2020

Samrådshandling

RENHÅLLNINGSDNING

- Avfallsplan

Älvsbyns kommun
Älvsbyns Energi AB

2017-xx-xx

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Sammanfattning	1
2 Syfte	2
3 Nulägesbeskrivning	2
3.1 Beskrivning av hushåll	2
3.2 Ansvar	2
3.3 Avfallssystemet	3
3.4 Nedlagda deponier	3
4 Avfallsfraktioner som kommunen ansvarar för	4
4.1 Hushållsavfall	4
4.1.1 Farligt avfall	4
4.1.2 Elutrustning utanför producentansvaret	4
4.1.3 Matavfall	4
4.1.4 Brännbar fraktion som samlas in i kärl	4
4.1.5 Fett och matolja	4
4.1.6 Slam från fettavskiljare	5
4.1.7 Latrin	5
4.1.8 Slam från enskilda avloppsanläggningar	5
4.1.9 Övriga fraktioner från enskilda avloppsanläggningar	5
4.1.10 Textilavfall	6
4.1.11 Metallavfall (exklusive förpackningar)	6
4.1.12 Plastavfall (exklusive förpackningar)	6
4.1.13 Träavfall	6
4.1.14 Gipsavfall	6
4.1.15 Trädgårdsavfall	6
4.1.16 Övrigt grovavfall	6
4.1.17 Deponirest	6
5 Verksamhetsavfall	7
5.1 Kommunens verksamhetsavfall	8
6 Avfall med producentansvar	8
6.1 Platser för insamling av förpackningsavfall	8
7 Mål och åtgärder	9
7.1 Nationella mål	9
7.2 Kommunala mål	10
7.2.1 Vision 2030	10
7.2.2 Strategiska plan 2017-2019	10
7.2.3 Styrmedel	10
7.2.4 Kommunens mål för avfallshanteringen	11
8 Mål för avfallshanteringen och renhållningen	11
8.1 Åtgärder för hushållsavfall	12
8.2 Åtgärder för kommunens verksamhetsavfall	12
8.3 Åtgärder för övrigt avfall	12

8.4	Åtgärder i fysisk planering	12
8.5	Åtgärder för avfall som kommunen inte ansvarar för.....	12
8.6	Åtgärder för att minska nedskräpning i centrum	13
8.7	Åtgärder för att minska nedskräpning i skog och mark	13
8.8	Åtgärd för att utveckla samverkan.....	13
8.9	Uppföljning	13
12	Framtida insamlingssystem och anläggningar	13
12.1	Papperskorgar och källsortering i offentlig miljö	13
12.2	Anordningar för insamling av avfall.....	13
12.3	Återvinningsstationer	14
12.4	Återvinningscentral	14
12.5	Biogas och kompostering av hushållsavfall.....	14
12.6	Hygienisering av avloppsslam.....	14
12.7	Deponi för inert material	14
12.8	Snötippor och sandupplag för återtagen sandningsand	14
12.9	Framtida avfallsmängder	14
13	Fysisk planering	15
14	Anläggningar	15
15	Samråd.....	16
16	Miljöbedömning	16
Bilagor		
Bilaga 1 Avfallsmängder		
Bilaga 2 Genomförandeplan		
Bilaga 3 Uppföljning av föregående plan		
Bilaga 4 Behovsbedömning		

1 Sammanfattning

Riksdagen har beslutat att varje kommun ska upprätta en renhållningsordning enligt miljöbalken. Det är kommunfullmäktige som enligt 15 kapitlet i Miljöbalken är skyldig att anta en renhållningsordning för kommunen. Renhållningsordningen består av renhållningsföreskrifter och en avfallsplan.

De kommunala målen, liksom de nationella målen, för avfallshanteringen är att minska de totala avfallsmängderna genom att klättra på avfallstrappan och minska avfallets farlighet. Avfallshanteringen ska planeras utifrån ett kretsloppstänkande och en strävan efter effektivt resursutnyttjande där återanvändning och återvinning är viktigt. Medvetenheten om sopsortering samt de ekonomiska konsekvenserna av bristande sopsortering ska öka.

Ansvar för avfallshanteringen i Sverige är i princip fyrdelat, där kommuner, myndigheter, hushållen, producenter och verksamhetsutövarna ansvarar för olika delar.

Enligt miljöbalken ska kommunen meddela föreskrifter om hantering av hushållsavfallet. Kommunen har också en renhållningsskyldighet vilket omfattar insamling och slutligt omhändertagande av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Hushållsavfall är sådant avfall som uppstår då man bor och lever under normala förhållanden. Jämförligt avfall är exempelvis avfall från människor där de vistas, som daghem, caféer och äldreboenden.

Även ansvaret för att hushållens farliga avfall samlas in och transporteras till en godkänd anläggning ligger hos kommunen. Kommunen har även ansvar för att tömma slamavskiljare, slutna tankar och fettavskiljare där innehållet klassas som hushållsavfall.

Hushållen ska hantera avfallet enligt gällande lagstiftning och de föreskrifter som kommunen meddelat. Det utsorterade avfallet ska sedan lämnas i kommunens eller i de insamlingssystem som producenterna tillhandahåller.

Enligt ovan angivna förordningar är det producenterna, d v s den som yrkesmässigt tillverkar, importerar eller säljer en vara eller förpackning, som har ansvaret för insamling, bortforsling och återvinning av producentansvarsavfallet. Producentansvaret gäller idag för förpackningar av papper, glas, metall och plast, returpapper, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, glödlampor, lysrör, lågenergilampor och vissa belysningsarmaturer, däck (utan fälg), bilar, läkemedel, kasserade bilbatterier, kasserade små batterier.

För övrigt avfall och restprodukter, d v s det avfall från verksamheter och industrier som inte betraktas som hushållsavfall och som inte faller under producentansvaret, ansvarar verksamhetsutövaren för att omhändertagande sker på ett godtagbart sätt.

2 Syfte

Avfallsplanen anger inriktning och mål för avfallshanteringen. Renhållningsföreskrifterna reglerar avfallshanteringen.

Syftet med denna avfallsplan är att

- långsiktigt styra avfallshanteringen i riktning mot ett hållbart samhälle
- minska miljöbelastningen från kommunens verksamhet och bidra till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen med EU:s avfallshierarki
- ange mål och strategier för att minska avfallet och bidra till ökad återvinning
- utgöra informationskälla för allmänhet och andra som berörs av avfallsfrågorna

Denna avfallsplan är ett styrdokument för kommunen.

3 Nulägesbeskrivning

3.1 Beskrivning av hushåll

Älvsbyns kommun är till ytan 1 713 kvadratkilometer stort och hade den 31 december 2016 en total befolkning på 8 193 invånare med totalt 3 980 hushåll, med följande fördelning:

- i småbostadshus: 2 749
- i flerbostadshus: 1 231
- samt 845 st fritidshus

3.2 Ansvar

I Älvsbyns kommun har kommunfullmäktige det övergripande ansvaret för avfallshanteringen i kommunen. Fullmäktige ansvarar för taxekonstruktion samt renhållningsordning. Miljö- och byggnämnden har ansvaret för prövning och tillsyn enligt miljöbalken av avfallsverksamheter i kommunen både hos företag och enskilda.

På uppdrag av Älvsbyns kommun har Älvsbyns Energi AB det övergripande operativa ansvaret för avfallsfrågorna i kommunen. Älvsbyns Energi AB upphandlar entreprenör som sköter drift av återvinningscentralen, insamling och transporter.

Kommunen ansvarar för att uppstädning sker i de fall där det inte går att finna den eller de som har skräpat ned. Älvsbyns Energi AB utför på uppdrag av Älvsbyns kommun städning vid behov utanför detaljplan där kommunen inte är markägare. För hanteringen av skrotbilar ansvarar kommunen. Älvsbyns Fastigheter AB ansvarar för städning av allmänna platser såsom gator parkmark mm inom område med detaljplan samt ett antal offentliga papperskorgar som sätts ut under sommaren och tas in därefter. Älvsbyns Energi AB ansvarar för tömning av offentliga papperskorgar och hundlatriner. Miljö- och byggnämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken och i vissa fall plan- och bygglagen beträffande nedskräpning där allmänheten har insyn och för tillsyn av uppläggning av avfall. Det är i första hand den som skräpat ned eller dumpat avfall som ansvarar för att städa efter sig.

3.3 Avfallssystemet

Kärl- och säckavfall återfinns i två fraktioner för respektive abonnent. De är brännbart och matavfall. Fraktionerna brännbart matavfall sorteras i ett grönt respektive brunt plastkärl, som tillhandahålls av entreprenören på uppdrag av Älvsbyns Energi AB. Avfall som inte är brännbart hushållsavfall eller matavfall samlas in på återvinningscentralen. Det är avfallsfraktioner som ska mellanlagras för att sedan återvinnas på olika sätt vid externa behandlingsanläggningar och deponiavfall som ska deponeras.

Vid återvinningscentralen hjälper personalen till med sortering och hänvisar till rätt container. Information ges till kunder att hushållsavfall som ska kastas i gröna kärlet eller bruna kärlet hemma inte tas emot på återvinningscentralen.

Avfallshanteringen är en verksamhet som är helt avgiftsfinansierad. Avfallstaxan består av en grundavgift samt en hämtnings- och behandlingsavgift.

3.4 Nedlagda deponier

Det finns ett antal nedlagda deponier i Älvsbyns kommun, se tabell 1 nedan.

Tabell 1 Nedlagda deponier i Älvsbyns Kommun

Benämning/Fastighetsbeteckning	Avfallsslag	Start/ Slutår
Nedre Tväråsel, Nedre Tväråsel 1:29	Hushållsavfall	?
Vidsele Övre, Riddarhällan 2:4	Industri/Hushållsavfall	1972-84
Vidsele Nedre, Finnäset 1:31	Hushållsavfall	1950-70
Övre Tväråsel, Övre Tväråsel 10:1	Hushållsavfall	?
Nybyn, Nybyn 1:48	Hushållsavfall	?
Tvärån, Tvärån 3:16	Hushållsavfall	1940-70
Granträsk, Granträsk 2:16	Hushållsavfall	?
Vistbäcken	Hushållsavfall	1970-75
Korsträsk, Heden 1:31	Industri/Hushållsavfall	-2002
Laver, Lavergruvan	Gruvavfall	1936-1946
Älvsbyn, Älvsbyn 22:1	Industri/Hushållsavfall	?

Förteckningen över nedlagda deponier innehåller både kommunägda fastigheter och privatägda. Enligt Naturvårdsverkets 2006:6 6§ ska avfallsplanen innehålla uppgifter om deponier som inte längre tillförs avfall eller som inte längre används för detta ändamål. För varje sådan deponi skall en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön redovisas. För de deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare skall planen även innehålla uppgifter om planerade och vidtagna åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön. I Älvsbyns kommun har ingen riskinventering utförts på de nedlagda deponierna. Ansvarig: Älvsbyns kommun. Miljö- och byggnämnden har tillsyn över nedlagda deponiverksamheter.

4 Avfallsfraktioner som kommunen ansvarar för

4.1 Hushållsavfall

För avfall som kommunen ansvarar för ska avfallsplanen innehålla uppgifter om var avfallet uppkommer, insamlingssystem samt insamlade avfallsmängder (ton/år) och hur detta avfall hanteras enligt avfallshierarkin. Nedan finns uppgifter enligt denna indelning för hushållsavfall som kommunen ansvarar för.

4.1.1 Farligt avfall

Farligt avfall är definierat i Avfallsförordningen. Hushållsavfall som utgörs av eller innehåller farligt avfall ska lämnas på återvinningscentralen. Kemikalierester och spillolja sorteras av personalen i olika fraktioner beroende på innehåll. Detta hämtas och transporteras av transportör godkänd för att transportera farligt avfall till anläggningar som är auktoriserade för att omhänderta denna typ av avfall. Farligt avfall består av många olika produkter, vilket innebär väldigt stora skillnader i återvinningsmetoder. En stor del går dock till förbränning med energiutvinning som miljövinst.

Impregnerat trä flisas eller körs oflisat till mottagare i Boden, innan det skickas för förbränning.

Asbest transporteras till Bredviksbergets avfallsanläggning i Piteå där det deponeras.

4.1.2 Elutrustning utanför producentansvaret

Elskrot transporteras till Boden för vidareförsäljning (materialåtervinning). Kabel samlas in och skickas till Boden för materialåtervinning hos SAVO.

4.1.3 Matavfall

Matavfallet läggs i biologiskt nedbrytbara påsar som Älvsbyns Energi AB tillhandahåller innan det läggs i kärlet. Matavfallet insamlas och transporteras till Korsträsk för omlastning och vidaretransport till Boden för att omvandlas till biogas och rötresten blir till anläggningsjord (anaerob biologisk återvinning).

4.1.4 Brännbar fraktion som samlas in i kärl

Det brännbara hushållsavfallet samlas i förslutningsbart emballage innan det läggs ner i kärlet. Det brännbara hushållsavfallet insamlas och transporteras till Korsträsk för omlastning och vidaretransport till Bodens värmeverk för energiåtervinning. Brännbart verksamhetsavfall transporteras först till Brännkläppens avfallsanläggning i Boden för krossning och förbehandling innan det går vidare för energiåtervinning i form av fjärrvärme vid Bodens värmeverk.

4.1.5 Fett och matolja

På återvinningscentralen kan man lämna in fett och matolja. En miljötratt kan hämtas gratis på återvinningscentralen. Denna skruvas fast på en PET-flaska/saftflaska eller liknande och sedan håller man i överbliven matolja i Miljötratten och ner i flaskan. Flaskan lämnar du antingen in på den

bemannade återvinningscentralen eller slänger i brännbara hushållsavfallet (energiåtervinning). På återvinningscentralen töms flaskorna och oljan skickas för biogasframställning (anaerob biologisk återvinning).

4.1.6 Slam från fettavskiljare

Hämtning av slam från fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion. Tömning av slam från fettavskiljare ska tömmas så ofta att de alltid uppfyller avsedd funktion. Tömning sker av godkänd transportör. Älvsbyns Energi hämtar och transporterar till Korsträsk där det tillsammans med slam frystorkas och ska komposteras för att sedan i kombination med aska bli anläggningsjord (aerob biologisk återvinning).

4.1.7 Latrin

Latrin från torrtoaletter och mulltoaletter tas om hand av kommunen. Latrin ska samlas i godkänd komposterbar behållare och lämnas på återvinningscentralen i väl försluten behållare. Latrinet skickas med matavfallet till Boden (anaerob biologisk återvinning).

4.1.8 Slam från enskilda avloppsanläggningar

Tömning av slam från slutna tankar och slamavskiljare ska ske minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion. Slam från hushåll får endast tömmas av Älvsbyns Energis entreprenör eller av Älvsbyns Energi. Näringsämnen återförs till jorden genom att slam från ca 900 enskilda brunnar och tankar samlas in och sprids ut på åkrar inom Älvsbyns kommun.

I Korsträsk ska avvattnat, frystorkat slam komposteras och sedan i kombination med biobränsleaska användas på deponiområdet i Korsträsk för att utjämna de uppkomna sättningarna på den gamla nedlagda deponin. Tanken är att blandningen av slam och aska ska bli en återvinningsprodukt som ska kunna användas som jordförbättringsmedel eller anläggningsjord (aerob biologisk återvinning). I denna behandlingsanläggning finns möjlighet att nyttja slammet från enskilda brunnar till att framställa anläggningsjord.

4.1.9 Övriga fraktioner från enskilda avloppsanläggningar

Fosforfiltermaterial från hushåll får endast tömmas av Älvsbyns Energis entreprenör eller av Älvsbyns Energi. Filtermaterial från fosforfilter och andra jämförbara filter ska hämtas i enlighet med det tillstånd som getts av kommunens tillsynsmyndighet för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar. Filtermaterialet ska vara väl förpackat och tillgängligt på sådant sätt att hämtning kan utföras. Hämtning av filtermaterial ska ske minst vartannat år. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial ska nytt filtermaterial snarast tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens försorg. Förbrukat filtermaterial innehåller fosfor och kan användas som kalknings- och gödselmedel på åkermark eller till jordtillverkning. Eftersom materialets höga pH har en bakteriedödande effekt, så behövs normalt ingen behandling innan spridning på åkermark (källa Avloppsguiden.se).

4.1.10 Textilavfall

Kläder, textilier och skor kan lämnas till återvinning oberoende av skick i insamlingscontainrar på den bemannade återvinningscentralen eller på återvinningsstationer (förberedelse för återanvändning).

4.1.11 Metallavfall (exklusive förpackningar)

Metall kan sorteras i olika containrar på återvinningscentralen. Dessa skickas för materialåtervinning till Boden som i sin tur säljer materialet vidare.

4.1.12. Plastavfall (exklusive förpackningar)

Svårbearbetad plast, exempelvis presenningar, skotermattor etc samlas in som brännbart avfall.

4.1.13 Träavfall

Trä tas emot på återvinningscentralen där det flisas och transporteras till SCA i Piteå för förbränning (energiåtervinning).

4.1.14 Gipsavfall

Tas emot på återvinningscentralen och transporteras till Bredviksbergets avfallsanläggning där det deponeras (bortskaffande).

4.1.15 Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall komposteras på den egna fastigheten eller lämnas på återvinningscentralen, där trädgårdsavfallet också komposteras (aerob biologisk återvinning). Den jord som erhålls används som konstruktionsmaterial, samt anläggningsjord.

4.1.16 Övrigt grovavfall

Grovavfall från hushåll lämnas på återvinningscentralen. Det finns även möjlighet att få sitt grovavfall hämtat vid fastigheten två gånger per år efter särskild anmälan. Grovavfallet separeras och sorteras på återvinningscentralen i olika materialslag; metall (materialåtervinning), brännbart och trä (energiåtervinning) mm. Det material som inte går att återvinna är deponiavfall som deponeras (bortskaffande).

4.1.17 Deponirest

Deponiavfall omfattas av sådant avfall som ej går att återanvända, återvinna eller förbränna. Exempel på deponiavfall är porslin, kakel, glas och betong mm. Deponiavfall från enbostadshus samt fritidshus lämnas vid återvinningscentralen. I vissa flerbostadshus finns möjlighet att lämna deponiavfall i anslutning till det vanliga avfallsutrymmet. Deponiavfall deponeras vid Bredviksbergets avfallsanläggning i Piteå och inert avfall deponeras på egen deponi (bortskaffande).

4.2 Avfallsmängder och avfallsbehandling

Den totala mängden avfall till behandling och omhändertagande från Älvsbyns kommun uppgick under år 2016 till ca 4 000 ton. Fördelningen mellan de olika avfallsfraktionerna framgår av tabell 2 nedan. Där mängduppgifter saknas, finns ingen separat mätning av avfallsmängden.

Tabell 2 Insamlade mängder 2016, ton av hushållsavfall under kommunalt ansvar

Avfallsslag	Ton/år	Kg/person
Kemikalier och spillolja	38	4,6
Elskrot	21	2,6
Asbest	2	0,2
Tryckimpregnerat trä	34	4,1
Matavfall	378	46,1
Brännbar fraktion som samlas in i kärl o. dyl	1232	150,4
Fett och matolja	-	
Slam från fettavskiljare	-	
Latrin	-	
Slam från enskilda avloppsanläggningar	-	
Övriga fraktioner från enskilda avloppsanläggningar	-	
Textilavfall	-	
Metallavfall (exklusive förpackningar)	198	24,2
Plastavfall (exklusive förpackningar)	-	
Träavfall	703	85,8
Gipsavfall	47	5,7
Trädgårdsavfall	120	14,6
Övrigt grovavfall	60	7,3
Deponirest	129	15,7

5 Verksamhetsavfall

Avfallet från företag har egna "avfallsflöden" som går utanför kommunens försorg. Undantaget är hushållsavfall eller jämförbart från t ex matsalar, personalutrymmen och liknande som faller under kommunens ansvar.

Verksamhetsutövare är skyldiga att känna till gällande lagar och hur farligt avfallet är samt att det transporteras till en godkänd mottagningsanläggning. Verksamhetsavfall är exempelvis rester från tillverkning. Avfall från verksamheter som inte räknas som hushållsavfall får hämtas av valfri godkänd avfallstransportör. Avfall i en verksamhet som omfattas av producentansvar ska dock lämnas in på samma sätt som hushållens producentansvarsavfall.

Verksamhetsutövare har möjlighet att lämna sitt avfall på återvinningscentralen. En kostnad enligt gällande taxa tas ut. Avfallsmängder från större verksamheter redovisas i bilaga 1.

Näringslivet i Älvsbyns kommun har en förhållandevis jämn spridning mellan olika branscher med några större inom trä, livsmedel, teknik/materialtest och turism. Några av de företag som Älvsbyn är mest kända för är Polarbageriet, Älvsbyhus, Hotell Storforsen och RFN som är försvarets stora landbaserade provningsanläggning för robotar och annat krigsmateriel inklusive ett skjutfält.

5.1 Kommunens verksamhetsavfall

Kommunens verksamhetsavfall är sådant avfall som uppstår vid kommunens verksamheter (ex förskolor, skolor, äldreomsorg, kommunkontor, reningsverk, kommunala avfallsanläggningar) som inte är hushållsavfall. Kommunens olika typer av verksamhetsavfall får lämnas på återvinningscentralen, mot avgift. Avfallsmängder redovisas i bilaga 1.

6 Avfall med producentansvar

För avfall med producentansvar ansvarar producenterna. Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) är de som har övergripande ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar.

Villahushållen ansvarar själva för transport av förpackningar av glas, metall, plast och papper samt tidningar, till närmaste återvinningsstation. I flerfamiljshus ska de boende erbjudas möjlighet till sortering.

Kommunen har svårt att påverka mängden förpackningsavfall som uppstår i samhället och kan inte styra över hur förpackningsavfallet återanvänds eller återvinns. Kommunen kan verka för att mängden förpackningsavfall och returpapper minskar i de egna verksamheterna och fastigheterna. Det kan exempelvis ske genom översyn av den egna verksamheten och genom en starkare styrning vid upphandlingar och inköp.

6.1 Platser för insamling av förpackningsavfall

Inom Älvsbyns kommun finns sju stycken återvinningsstationer som omfattas av producentansvaret. De finns i Älvsbyn vid brandstationen, på Lomtjärnsgatan, på Västermalmsvägen, vid reningsverket, i Vidsel, i Visträsk samt på återvinningscentralen.

Lokaliseringen för några av dessa återvinningsstationer som finns i centralorten ses över, då de inte fungerar som det är tänkt. Återvinningsstationen vid reningsverket behöver flyttas, p g a att nuvarande plats är för avskild. Återvinningsstationen på Lomtjärnsgatan kommer att behöva flyttas inom området, då det blir ny detaljplan. Återvinningsstationen vid brandstationen behöver göras om eller flyttas, då det flyger iväg mycket skräp från denna station. På återvinningsstationen vid Västermalmsvägen behöver staketet göras om, då det är trasigt och skräp flyger iväg. Vidsels återvinningsstation kommer att flyttas till ny plats, där förslaget idag är intill tennisplanen.

Utöver Förpacknings- och tidningsinsamlingens (FTI) återvinningsstationer bekostar ÄEAB insamling av tidningar, glas samt pappersförpackningar. Dessa är i Pålträsk, Tväråsel, Nybyn, Tvärån, Nystrand samt en fullständig återvinningsstation i Korsträsk.

Förpackningar som ingår i pantsystemet, glasflaskor i backar, aluminiumburkar och plastflaskor för olika drycker kan lämnas på dagligvaruaffärerna runt om i Älvsbyns kommun.

För lantbruksplast råder producentansvar. Denna samlas in under sommaren på återvinningscentralen under två halvdagar.

Fördelningen mellan de olika avfallsfraktionerna framgår av tabell 3 nedan. Där mängduppgifter saknas, har det inte gått att få tag på uppgifter från producenterna.

Tabell 3 Insamlade mängder 2016, ton avfall med producentansvar

Avfallslag	Ton/år	Kg/person
Returpapper	835	101,9
Förpackningsavfall av papper, kartong och wellpapp	176	21,5
Förpackningsavfall av plast som inte är dryckesförpackningar	66	8,1
Förpackningsavfall som är dryckesförpackningar av plast	21,6	2,6
Förpackningsavfall av glas	104	12,7
Förpackningsavfall av metall som inte är dryckesförpackningar	23	2,8
Förpackningsavfall som är dryckesförpackningar av metall	15,9	1,9
Däck	23,86	2,9
Bärbara batterier	2	0,2
Bilbatterier	28	3,4
Bilar	-	
Elutrustning	164	20,1
Diverse elektronik	82	10,06
Kylskåp/frysar	27	3,34
Vitvaror	51	6,28
Batterier	2	0,21
Lysrör, lågenergilampor mfl	3	0,37
Läkemedel	-	

Källa: FTI, El-Kretsen

7 Mål och åtgärder

7.1 Nationella mål

Denna avfallsplan berörs främst av miljökvalitetsmålen "God bebyggd miljö" med ett eget delmål om avfall, "Begränsad klimatpåverkan" och "Giftfri miljö". Avfallshanteringen har också betydelse för möjligheten att uppnå generationsmålet om att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta.

Genom antagandet av Agenda 2030 har alla världens länder för första gången enats om en global agenda för hållbar utveckling. Målet är att till år 2030 genomföra en samhälls-förändring som leder till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling som skyddar vår planet, utrotar fattigdom och genererar en god välfärd för alla människor. Delmål 11.6 innebär att stadernas negativa miljöpåverkan per person ska minska till 2030, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Följande två etappmål finns nationellt för avfall:

- ✓ Ökad resurshushållning i byggsektorn

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.

- ✓ Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan

Insatser ska vidtas så att det senast år 2018 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.

Vidare finns det ett etappmål om giftfria och resurseffektiva kretslopp som anger att användningen av återvunna material ska vara säker ur hälso- och miljösynpunkt genom att återcirkulation av farliga ämnen så långt som möjligt undviks samtidigt som resurseffektiva kretslopp eftersträvas.

Ytterligare nationella mål och behov av åtgärder som beaktas är målen och åtgärderna i den nationella avfallsplanen och programmet för förebyggande av avfall.

7.2 Kommunala mål

Mål och åtgärder i avfallsplanen samordnas med mål och åtgärder i kommunens övriga planer och strategier med kopplingar till avfall, som till exempel översiktsplan, energiplan, VA-plan, tillsynsplan, klimatplan och miljöplan. Detta ställer krav på långsiktig samordning med de olika funktionerna i kommunen.

Förebyggande av avfallets mängd och farlighet samt hanteringen av farligt avfall ges hög prioritet.

Mål och åtgärder utformas så att de är möjliga att följa upp.

7.2.1 Vision 2030

I kommunens vision 2030 har kommunfullmäktige lyft att det är viktigt att jobba långsiktigt hållbart för att kommunen ska kunna stärka sin konkurrenskraft.

7.2.2 Strategiska plan 2017-2019

Mål i den strategiska planen för 2017-2019 är att kommunens renhållningsverksamhet präglas av hög medvetenhet i avfallsfrågor och god service till medborgarna. Ett ansvar för minskad miljöpåverkan ska genomsyra verksamheten. För 2017 är målet att öka medvetenheten om sopsortering och de ekonomiska konsekvenserna av bristande sopsortering.

7.2.3 Styrmedel

För att kunna påverka allmänheten och verksamheter att bidra till en hållbar avfallshantering krävs det styrmedel. Exempel på styrmedel som kommunen förfogar över är information, avfallsföreskrifter, utformningen av avfallsavgiften, miljötillsyn, fysisk planering och upphandling. Andra exempel på styrmedel som kan användas för att förebygga avfallets mängd och farlighet är

informationskampanjer till hushållen och att ställa krav på avfallsförebyggande åtgärder vid upphandling. För att förebygga nedskräpning är information ett viktigt styrmedel.

7.2.4 Kommunens mål för avfallshanteringen

Det är viktigt att målen styr avfallshanteringen mot åtgärder som främjar sortering och återvinning av hög kvantitet och kvalitet samt klättrar på avfallstrappan (bild 1).

Bild 1 Avfallstrappan

Kommunen ska sätta upp mål för både det avfall som ligger under kommunalt ansvar och det som kommunen inte har ansvar för. Kommunen har dock svårt att påverka hanteringen av det avfall som faller utanför kommunens ansvarsområde.

Kommunen har begränsade möjligheter till att påverka konsumtionen i samhället och därmed den totala mängden avfall som uppstår. Däremot kan kommunen med olika styrmedel, exempelvis utformningen av renhållningstaxan försöka öka återanvändning och återvinning av avfall. Älvsbyns Energi AB (ÄEAB) ska fortsätta med att ge information om avfall och på olika sätt erbjuda rådgivning i avfallsfrågor.

Nedanstående mål och åtgärder syftar till att nå de lokala miljömål som beskrivs i avsnitt 8. De lokala miljömålen utgår i sin tur från de nationella miljö kvalitetsmålen och de regionala miljömålen. Målen ska följas upp senast under 2021. Samtliga mål är mätbara.

8 Mål för avfallshanteringen och renhållningen

Utifrån nationella och regionala målsättningar antar Älvsbyns kommun följande långsiktiga mål för avfallshanteringen och renhållningen:

- Avfallets mängd och farlighet ska minska (enligt "God bebyggd miljö").
- Avfallshanteringen ska planeras utifrån ett kretsloppstänkande (kretsloppsprincipen) och en strävan efter effektivt resursutnyttjande (hushållningsprincipen).
- Avfallshandling ska präglas av god service och kostnadseffektivitet.
- Den totala mängden avfall ska minska.
- Medvetenheten om sopsortering samt de ekonomiska konsekvenserna av bristande sopsortering ska öka.

I bilaga 2 finns genomförandeplanen för kommunens mål.

8.1 Åtgärder för hushållsavfall

- Informera hushållen om hur de kan förebygga avfall och varför, vid minst 5 tillfällen per år i miljöalmanackan och Älvsbybladet samt löpande på hemsidan.
- Undersöka möjligheten att organisera en second hand verksamhet för möbler och kläder i kommunens regi eller i samarbete med privat aktör för att minska mängden brännbart avfall. När grovavfall slängs vid återvinningscentralen ska frågan ställas till kund om det får återanvändas istället, när avtal har träffats med annan aktör.
- Minska mängden osorterat avfall som kommer in på återvinningscentralen
- Inrätta insamlingsbehållare eller andra insamlingsystem för textilier på alla återvinningsstationer och återvinningscentralen i samverkan med andrahandsaktörer.

8.2 Åtgärder för kommunens verksamhetsavfall

- Skolor och förskolor ska väga matavfallet vid minst ett tillfälle per år. Syftet är att minska matavfall och matsvinn.
- Varje arbetsplats där matavfall uppkommer ska sortera ut matavfallet och förpackningar från annat avfall.
- Återanvända möbler och teknisk utrustning i större utsträckning.
- Kommunen ska innan planperiodens utgång upphöra med användningen av onödig mjukplast som exempelvis plastpåsar, plastsäckar, plastmuggar och blöjor.
- Konstgräsplaner ska inte innehålla plast som kan spridas till hav.
- Att uppdra till kommunledningskontoret att ta fram ett styrdokument som säkerställer att miljökrav ställs vid all upphandling. Ska gälla hela kommunkoncernen.

8.3 Åtgärder för övrigt avfall

- Bygg- och rivningsavfall ska sorteras.
- Miljötillsyn av samtliga återvinningsstationer ska ske minst en gång under planperioden.

8.4 Åtgärder i fysisk planering

- Avsätta ytor för avfallshantering och återanvändningsverksamheter i översiktsplanen och den efterföljande detaljplaneringen.
- Avsätta skyddszoner för avfallsanläggningar

8.5 Åtgärder för avfall som kommunen inte ansvarar för

- Förpackningsavfall och returpapper – information i samband med information till hushållen (se 8.1).

8.6 Åtgärder för att minska nedskräpning i centrum

- Genom att kommunen går med i Håll Sverige Rent kan kommunen delta i kampanjer och ta del av information som är framtagen centralt.
- Mäta skräpet ca två veckor varje år.

8.7 Åtgärder för att minska nedskräpning i skog och mark

- Städåtgärder avseende nedskräpning och skrotbilar i naturen ska utföras snabbt för att minska benägenheten att skräpa ner ytterligare och för att minska risken för utsläpp.
- Informera på olika språk via SFI, Migrationsverket samt anslag i flerbostadshus och skolor samt på kommunens och Älvsbyns Energi ABs hemsidor.

8.8 Åtgärd för att utveckla samverkan

- Delta i Norrbottens kommuners samverkan i avfallsfrågor.
- Avfallsmöte hålls två gånger per år där kommunens olika funktioner deltar.

8.9 Uppföljning

Avfallsplanen ska följas upp årligen i samband med uppföljningen av den strategiska planen. Indikatorer för uppföljning framgår av bilaga 3.

12 Framtida insamlingssystem och anläggningar

12.1 Papperskorgar och källsortering i offentlig miljö

Det behövs möjlighet att sortera avfall i centrum. Det bör vara samma enhet som hanterar alla sop/latrinkärl samt skräpplockning.

12.2 Anordningar för insamling av avfall

I framtiden kan fyrfackssystem vara ett insamlingssystem för främst villor i Älvsbyn. Det ger möjlighet till liknande sortering i alla hyreshus. Även företagare borde kunna sortera på liknande sätt. Fyrfackssystem har visat sig öka återvinningen, vilket är viktigt för att avfallshanteringen ska vara hållbar. Om förpackningsinsamlingen övergår till kommunerna blir frågan aktuell. Miljömässigt innebär systemet stora fördelar, genom att transporterna minskar för privatpersoner som inte längre behöver åka till återvinningsstationer med bil. Nedskräpning och andra olägenheter kring återvinningsstationer upphör och ytorna där dessa har stått kan användas för andra ändamål.

Varje hushåll har två 370 L kärl med vardera fyra fack. Fraktioner som kan sorteras i fyrfackssystemet kan exempelvis vara de olika förpackningsfraktionerna och tidningar samt brännbart avfall och matavfall.

12.3 Återvinningsstationer

Återvinningsstationer bör avvecklas i framtiden, eftersom de inte fungerar tillfredsställande.

12.4 Återvinningscentral

Återvinningscentralen i Älvsbyn kommer långsiktigt att vara kvar, men verksamheten kan komma att förändras på sikt. För att minska mängden avfall behöver återanvändning öka och ett av målen är att organisera möjlighet till ökad återanvändning av möbler och teknisk utrustning. Behandling av avfall bestående av exempelvis asfalt, sand, betong och jord till användbara material kan öka i framtiden och på så sätt minska den totala avfallsmängden.

12.5 Biogas och kompostering av hushållsavfall

Idag rötas hushållens matavfall i Boden. Kommunen skulle i framtiden kunna röta matavfall tillsammans med avloppsslam och restprodukter från jordbruket i en gemensam anläggning. Ris, gräs och löv som idag flisas på återvinningscentralen skulle också kunna rötas.

12.6 Hygienisering av avloppsslam

Anläggning för att frystorka slam finns. Ett alternativ till rötning är att hygienisera slam genom trumkompostering. Metoden uppfyller Naturvårdsverkets samt Jordbruksverkets hygieniseringskrav av slam. Systemet klarar stora volymer och behöver inblandning av strukturmaterial för att klara komposteringsprocessen, som t ex gödsel, trädgårdsavfall mm. I det färdiga materialet har halter av t ex tungmetaller och medicinrester mm, minskat under föreskrivna värden. Slutprodukten kan återföras till åkermark, vara en komponent till anläggningsjordar eller som gödningsmedel att blanda i befintlig jord.

12.7 Deponi för inert material

I Älvsbyn finns en inert deponi på återvinningscentralen medan exempelvis gips och isolering skickas för deponering i Piteå.

12.8 Snötippor och sandupplag för återtagen sandningssand

Snö från tätorten innehåller föroreningar som skulle behöva renas från dessa. Det finns en snötipp som idag används. Denna ligger en bit utanför centrum ovanpå en gammal deponi för avfall. I framtiden skulle det vara önskvärt att omlokalisera denna, för att den inte ska påverka närmaste vattendrag, Dalbäcken, negativt. Samma område där en framtida snötipp lokaliseras skulle kunna användas för återtagen sand, som idag mellanlagras på kommunförrådet.

12.9 Framtida avfallsmängder

Kommunen planerar för en ökad befolkningsmängd. Det innebär att mängden avfall kan komma att öka, men den befintliga infrastrukturen bedöms räcka.

13 Fysisk planering

I den befintliga översiktsplanen finns inte återvinningsstationer och återvinningscentralen angiven. Vid revidering av översiktsplanen kan den kompletteras med dessa. Det finns också behov att flytta tre återvinningsstationer under förutsättning att dessa ska vara kvar.

14 Anläggningar

Inom kommunen

Enligt anmälningsärende 2014-11-21.

Anläggningens namn: Korsträsk avfallsanläggning

SNI-kod: 90.40

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: Mellanlager annat avfall än farligt avfall

Typ av avfall som tas emot: Annat avfall än farligt avfall från hushåll

Totalt mottagen mängd: 1610 ton

Anläggningens kapacitet:

Anläggningens namn: Korsträsk avfallsanläggning

SNI-kod: 90.170

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: anläggning för biologisk behandling av annat avfall än farligt avfall

Typ av avfall som tas emot:

Totalt mottagen mängd:

Anläggningens kapacitet:

Enligt tillstånd 2009-10-15

Länsstyrelsens Miljöprövningsdelegation i Norrbotten lämnade Älvsbyns Energi AB, 2009-10-15, tillstånd enligt miljöbalken för verksamhet med avfall och bränsle på fastigheten Älvsbyn 24:39. För tillståndet gäller 20 villkor.

Anläggningens namn: Älvsbyns återvinningscentral

SNI-kod: 90.310, 90.30, 90.50, 90.160, 90.80, 90.110, 90.280, 20.40, 39.90

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: Mellanlagring, biologisk behandling, sortering och bearbetning.

Typ av avfall som tas emot: Avfall från hushåll samt annat avfall än farligt avfall från verksamheter

Totalt mottagen mängd: 4000 ton

Anläggningens kapacitet:

Anläggningens namn: Älvsbyns återvinningscentral

SNI-kod: 90.310

Metoder som används för återvinning eller bortskaffande: Deponering av inert avfall

Typ av avfall som tas emot: Inert avfall från hushåll samt verksamheter

Totalt mottagen mängd: 117 ton

Anläggningens kapacitet: 50 000 ton

Anläggningar som ligger utanför kommunen

BEAB Värmeverk Boden, förbränning

Boden Biogasanläggning, rötning av matavfall

PIREVA, Piteå kommun Deponi, Bredviksbergets avfallsanläggning

15 Samråd

Planförslaget är upprättat gemensamt av Älvsbyns Energi AB och Älvsbyns kommun. Samråd kommer att hållas under augusti 2017. Kommunen ska samråda med länsstyrelsen, de kommunala verksamheterna, miljö- och byggnämnden, företagargorganisationer, fastighetsägare, allmänheten samt närliggande kommuner.

Kommunen avser att samråda med länsstyrelsen i Norrbotten om behovsbedömningen under perioden augusti 2017.

Granskning av planförslaget kommer att ske i oktober-november 2017.

16 Miljöbedömning

Älvsbyns kommun har gjort en behovsbedömning av avfallsplanen. De förändringar som genomförandet av den nya avfallsplanen syftar huvudsakligen till att främja utsortering för återvinning och minska mängden avfall. Därmed minskar den totala miljöbelastningen från Älvsbyns kommuns avfall jämfört med idag. Kommunen bedömer därför att avfallsplanen inte medför någon betydande negativ miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning behöver därför inte göras. Behovsbedömning finns i bilaga 4